

Dosarul nr. 3ra-615/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Secrieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

## ÎNCHEIERE

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva  
Maria Ghervas  
Nina Vascan  
Victor Burduh  
Iurie Bejenaru

examinând cererea depusă de Durnea Cristina și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Durnea Cristina și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la dreptul de acces la informație și încasarea cheltuielilor de judecată,

### c o n s t a t ă :

La 19 iunie 2019, Durnea Cristina și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili au depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al RM cu privire la dreptul de acces la informație.

În motivarea acțiunii au indicat că la data de 3 mai 2019, conducându-se de prevederile legislației în materie de acces la informație au depus la Serviciul Vamal al RM cererea nr. 90/2019, în baza căreia au solicitat următoarele informații de interes public: 1. Lista nominală a colaboratorilor vamali (funcționari publici) care au fost sancționați disciplinar în perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019, pentru încălcarea disciplinei muncii în cadrul Serviciului Vamal; 2. Lista nominală a colaboratorilor vamali (funcționari publici), care au atins limita de vârstă pentru pensionare, dar continuă să activeze în cadrul Serviciului Vamal, cu indicarea funcției deținute și data când a atins limita de vârstă pentru pensionare; 3. Lista agenților economici (persoane juridice) care în perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019, au plasat sub orice destinație vamală, mărfuri prohibite; 4. Informații cu privire la contractarea în perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019 de către Serviciul Vamal, a experților/specialiștilor privați (naționali sau străini), cu indicarea serviciilor prestate, sau care urmează a fi prestate de aceștia, precum și a valorii contractelor respective; 5. Prezentarea structurii aparatului central al Serviciului Vamal.

Au menționat că Serviciul Vamal al RM nu a furnizat în termenul prevăzut de lege informația solicitată.

În opinia lor, au considerat că refuzul Serviciului Vamal al RM de a elibera informația solicitată de reclamanti este drept unul ilegal.

Prin urmare au obiectat că instituția pârâtă prin neprezentarea în termenul prevăzut de lege a informației solicitate prin cererea nr. 90/2016 din 3 mai 2019, a încălcat dreptul de acces la informație a Cristinei Durnea și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 34, 35, art. 10 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 10, 11, 13, 16, 23, 24 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, art. 189 alin. (1) și alin. (2), 206 alin. (1), 224 alin. (1) din Codul administrativ.

Au solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, obligarea Serviciului Vamal al RM să furnizeze informația solicitată de Durnea Cristina și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” prin cererea nr. 90/2019 din 3 mai 2019 cu privire la: lista nominală a colaboratorilor vamali (funcționari publici) care au fost sancționați disciplinar în perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019, pentru încălcarea disciplinei muncii în cadrul Serviciului Vamal; lista nominală a colaboratorilor vamali (funcționari publici), care au atins limita de vârstă pentru pensionare, dar continuă să activeze în cadrul Serviciului Vamal, cu indicarea funcției deținute și data când a atins limita de vârstă pentru pensionare; lista agenților economici (persoane juridice) care în perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019, au plasat sub orice destinație vamală, mărfuri prohibite; informații cu privire la contractarea în perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019 de către Serviciul Vamal, a experților/specialiștilor privați (naționali sau străini), cu indicarea serviciilor prestate, sau care urmează a fi prestate de aceștia, precum și a valorii contractelor respective; structura aparatului central al Serviciului Vamal al RM.

La 15 august 2019, Tataru Ana și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili au depus o cerere de concretizare a acțiunii, solicitând suplimentar încasarea de la Serviciul Vamal al RM în beneficiul AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” a sumei de 3 616 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă parțial, fiind obligat Serviciul Vamal al RM să furnizeze Cristinei Durnea și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” informația conform cererii nr. 90/2019 din data de 3 mai 2019 și anume: lista nominală a colaboratorilor vamali (funcționari publici) care au fost sancționați disciplinar în perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019 pentru încălcarea disciplinei muncii în cadrul Serviciului Vamal; lista nominală a colaboratorilor vamali (funcționari publici) care au atins vârsta de pensionare, dar continuă să activeze în Serviciul Vamal, cu indicarea funcției deținute; lista agenților economici (persoane juridice) care în perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019 au plasat sub orice destinație vamală mărfuri prohibite; informația cu privire la contractarea pe perioada 1 ianuarie 2017-30 aprilie 2019 de către Serviciul Vamal a experților/specialiștilor privați (naționali sau străini) cu indicarea serviciilor prestate, sau care urmează a fi prestate de aceștia, precum și a valorii contractelor respective, informația privind structura aparatului central al Serviciului Vamal. S-a luat act de răspunsul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 8600 din data de 27 mai 2019 și a fost dispusă neexecutarea prezentei hotărâri în partea furnizării răspunsului la solicitarea nr. 3 și nr. 4 din cererea de acces la informație nr. 90/2019 din data de 3 mai 2019. S-a încasat de la Serviciul Vamal al Republicii Moldova în

beneficiul AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” cheltuielile de judecată în suma de 3 616 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 6 decembrie 2019, Serviciul Vamal al RM a declarat apel împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal al RM împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 25 martie 2020, Serviciul Vamal al RM, a depus recurs împotriva din deciziei 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

A menționat că instanța de apel nu a luat în considerare dispozițiile art. 5 alin. (1), 8 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000 și art. 5 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011, care stabilesc că accesul la informația cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal.

Având în vedere prevederile art. 5 alin. (5) lit. d) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011, a evidențiat că activitatea AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” nu constituie o executare a sarcinii de interes public și nu rezultă din exercitarea prerogativelor.

În contextul dat, a obiectat că instanța de apel nu a luat în considerare că prin solicitarea de date cu caracter personal, AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” urmează să respecte prevederile art. 4, 5 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011.

A mai afirmat că instanța de apel urma să asigure la emiterea hotărârii drepturile funcționarilor publici ai căror date urmează a fi divulgate, atenționând că acestora de asemenea le este asigurată protecția drepturilor și libertăților fundamentale în calitatea de persoană fizică în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii, ca nefondată.

Prin referință din 26 mai 2020, intimații Durnea Cristina și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili au solicitat declararea inadmisibilă sau respingerea recursului depus de Serviciul Vamal al RM.

Prin încheierea din 17 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost numită examinarea recursului depus de Serviciul Vamal în complet de 5 judecători.

La 13 iulie 2020, Durnea Cristina și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili, au depus cererea cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, în care se stipulează că *„Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod”*.

În acest sens au susținut că recurenții au înaintat acțiunea în contencios administrativ privind apărarea dreptului de acces la informație, în temeiul normelor legislative speciale privind domeniul specific de activitate administrativă – accesul la

informație de interes public, conținute în Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000.

Cu referire la prevederile art. 21 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, au remarcat că persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate ataca acțiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de contencios administrativ competentă.

În contextul dat, au indicat că potrivit art. 208 alin. (1) și (3) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă. Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emiteră a actului administrativ individual.

Astfel fiind, normele generale sus-enunțate, conținute în Codul administrativ, stabilesc că până la înaintarea unei acțiuni în obligare, în cazurile prevăzute de lege, se va respecta procedura prealabilă, iar norma specială prevăzută la art. 21 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, prevede că persoana poate ataca acțiunile furnizorului de informație direct în instanța de judecată competentă, fără a fi necesară respectarea procedurii prealabile.

Au mai explicat că norma prevăzută de art. 2 alin. (2) Cod administrativ, are incidența directă asupra litigiului examinat, or această prevedere are un rol determinant la adoptarea de către Curtea Supremă de Justiție a soluției privind admisibilitatea/inadmisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, în speța dedusă judecării.

Au obiectat că norma legală enunțată nu corespunde exigențelor de calitate a legii și anume nu întrunește criteriile de accesibilitate, previzibilitate și claritate, care ar permite persoanelor să decidă asupra conduitei necesare să o adopte în procesul de apărare a dreptului fundamental de acces la informație și să prevadă, în mod rezonabil consecințele acestei conduite.

Pentru motivele expuse, consideră imperios de a verifica constituționalitatea sintagmei *„Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod”* conținute în art. 2 alin. (2) Cod administrativ prin prisma art. 23 alin. (2), 34 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova și art. 10 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Studiind cererea Cristinei Durnea și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea urmează a fi admisă cu remiterea acesteia Curții Constituționale, din următoarele considerente.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu prevederile art. 12<sup>1</sup> alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Potrivit art. 12<sup>1</sup> alin. (2) Cod de procedură civilă, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Conform paragrafului 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În paragraful 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, la caz, sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12<sup>1</sup> alin. (2) Cod de procedură civilă și de Curtea Constituțională în hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016.

Astfel, obiectul excepției și anume art. 2 alin. (2) Cod administrativ, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către partea în proces, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă.

Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor contestate, depusă de către recurenți, constituie o prerogativă a acestuia, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

Totodată, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a amâna examinarea cauzei în ordine de recurs, reieșind din dispozițiile art. 12<sup>1</sup> alin. (3) Cod de procedură civilă, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din considerentele enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de Durnea Cristina și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12<sup>1</sup>, 269-270 Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea depusă de Durnea Cristina și Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de Durnea Cristina și Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Ciuperca Vasili, în vederea examinării constituționalității art. 2 alin. (2) din Codul administrativ.

Se amână examinarea cauzei în ordine de recurs, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Iurie Bejenaru